

ПРОЦЕССЫ ЛИТЬЯ

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
основан в январе 1992 г.
выходит 6 раз в год
№ 3 (111), май-июнь, 2015 г.
Киев

СОДЕРЖАНИЕ

НОВЫЕ МЕТОДЫ И ПРОГРЕССИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ЛИТЬЯ

- СМИРНОВ А. Н., КУБЕРСКИЙ С. В., ГОЛОВЧАНСКИЙ А. В., ВЕРЗИЛОВ А. П.** Моделирование условий образования следов качания на поверхности непрерывнолитого слитка **3**
- БОГУШЕВСКИЙ В. С., САМАРАЙ Р. В., САМАРАЙ В. П.** Управление процессом смазывания пресс-формы в закрытом состоянии с помощью нечётких регуляторов **10**
- ИВАНОВА О. С.** О проблемах в управлении и автоматизации ЭШТП в области повышения качества металла и уменьшения энергозатрат плавки. **14**

КРИСТАЛЛИЗАЦИЯ И СТРУКТУРООБРАЗОВАНИЕ СПЛАВОВ

- ДУБОДЕЛОВ В. И., СЕРЕДЕНКО В. А., ЗАТУЛОВСКИЙ А. С., КОСИНСКАЯ А. В., СЕРЕДЕНКО Е. В.** Структурообразование алюминиевого сплава с заперитектическим содержанием марганца и титана при воздействии постоянного магнитного поля на затвердевающий расплав **20**
- ПРИГУНОВА А. Г., КОШЕЛЕВ М. В., ПЕТРОВ С. С., ПРИГУНОВ С. В.** Термический анализ и структура заэвтектических силуминов при модифицировании расплавов электрическим током **27**
- КОТЛЯРСКИЙ Ф. М.** О естественных механизмах формирования центров кристаллизации **37**

ПРОБЛЕМЫ ТЕХНОЛОГИИ ФОРМЫ

- ШАЛЕВСКАЯ И. А., БОГДАН А. В., ШИНСКИЙ В. О.** Мониторинг и контроль параметров при изготовлении литейных пенополистироловых моделей. **42**
- МАКСЮТА И. И., КВАСНИЦКАЯ Ю. Г., НЕЙМА А. В., МИХНЯН Е. В., ТИХОНОВА О. А.** Выжигаемые ППС-модели как перспективный метод улучшения качества литых деталей ГТД **47**

НОВЫЕ ЛИТЫЕ МАТЕРИАЛЫ

- ЗАТУЛОВСКИЙ А. С., ЩЕРЕЦКИЙ А. А., ЩЕРЕЦКИЙ В. А.** Упрочнение алю-
моматричных композиционных материалов триботехнического назначения
наноразмерными частицами циркония, молибдена, вольфрама. 57
- ПАРЕНЮК А. А.** Перспективы применения медных сплавов монотектических
систем как материала для токосъёмных вставок на электротранспорте. 62
- ХРИСТЕНКО В. В., ОМЕЛЬКО Л. Г., РУДЕНКО М. А.** Оптимизация состава
кондуктивных монотектических Cu-(Fe-Cr-C) сплавов. 67

В ПОРЯДКЕ ОБСУЖДЕНИЯ

- ЗАХАРЧЕНКО Э. В.** Термический анализ: nereкомендуемые термины и их
заменители 72

ХРОНИКА. ИНФОРМАЦИЯ

- Георгий Павлович Борисов (к 85-летию). 74
- Дмитрий Павлович Чернега (памяти). 77

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ!

Подписка журнала

«ПРОЦЕССЫ ЛИТЬЯ»

проводится через редакцию.

Журнал выходит 6 раз в год.

Для получения журнала с любого номера

необходимо направить письмо-запрос

по адресу: 03680, г. Киев-142, ГСП,

б-р. Вернадского, 34/1,

ФТИМС НАН Украины с пометкой

журнал «Процессы литья» либо

по факсу: (044) 424-35-15; e-mail: proclit@ptima.kiev.ua.

Счёт-фактуру согласно запросу редакция высылает

письмом, по факсу или по e-mail.

Стоимость одного журнала — 40 грн.

Годовая подписка с учётом почтовых расходов — 240 грн

(для Украины).

Годовая подписка для зарубежных подписчиков — 90 \$.

В редакции можно также приобрести

электронную версию журнала.

ЗМІСТ

НОВІ МЕТОДИ ТА ПРОГРЕСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛИТТЯ

СМІРНОВ О. М., КУБЕРСЬКИЙ С. В., ГОЛОВЧАНСЬКИЙ А. В., ВЕР- ЗІЛОВ О. П. Моделювання умов утворення слідів гойдання на поверхні без- перервнолитого злитка	3
БОГУШЕВСЬКИЙ В. С., САМАРАЙ Р. В., САМАРАЙ В. П. Керування процесом змащування прес-форми в закритому стані за допомогою нечітких регуляторів.	10
ІВАНОВА О. С. Про проблеми в управлінні та автоматизації ЕШТП в області під- вищення якості металу і зменшення енерговитрат плавки	14

КРИСТАЛІЗАЦІЯ ТА СТРУКТУРОУТВОРЕННЯ СПЛАВІВ

ДУБОДЕЛОВ В. І., СЕРЕДЕНКО В. О., ЗАТУЛОВСЬКИЙ А. С., КОСИН- СЬКА А. В., СЕРЕДЕНКО О. В. Структурутворення алюмінієвого сплаву з заперетиктичним вмістом марганцю і титану при дії постійного магнітного поля на розплав, що твердне.	20
ПРИГУНОВА А. Г., КОШЕЛЕВ М. В., ПЕТРОВ С. С., ПРИГУНОВ С. В. Тер- мічний аналіз і структура заевтектичних силумінів при модифікуванні розплавів електричним струмом.	27
КОТЛЯРСЬКИЙ Ф. М. Про природні механізми формування центрів криста- лізації.	37

ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМИ

ШАЛЕВСЬКА І. А., БОГДАН А. В., ШИНСЬКИЙ В. О. Моніторинг і контроль параметрів при виготовленні ливарних пінополістиролових моделей.	42
МАКСЮТА І. І., КВАСНИЦЬКА Ю. Г., НЕЙМА О. В., МИХНЯН О. В., ТИХОНО- ВА О. О. ППС-моделі, що випаляються, як перспективний метод покращен- ня якості литих деталей ГТД.	47

НОВІ ЛИТІ МАТЕРІАЛИ

ЗАТУЛОВСЬКИЙ А. С., ЩЕРЕЦЬКИЙ О. А., ЩЕРЕЦЬКИЙ В. О. Зміцнення алюмоматричних композиційних матеріалів триботехнічного призначення на- норозмірними частинками цирконію, молибдена, вольфрама.	57
ПАРЕНЮК А. А. Перспективи використання мідних сплавів монотектичних систем як матеріалу для струмоз'ємних вставок на електротранспорті.	62
ХРИСТЕНКО В. В., ОМЕЛЬКО Л. Г., РУДЕНКО М. А. Оптимізація складу кондуктивних монотектичних Cu-(Fe-Cr-C) сплавів.	67

У ПОРЯДКУ ОБМІРКУВАННЯ

ЗАХАРЧЕНКО Е. В. Термічний аналіз: nereкомендовані терміни та їх замітники	72
---	----

ХРОНІКА. ІНФОРМАЦІЯ

Георгій Павлович Борисов (до 85-річчя).	74
Дмитро Федорович Чернега (пам'яті).	77

CONTENTS

NEW METHODS AND ADVANCED CASTING TECHNOLOGY

SMIRNOV A. et. al. Modeling of Conditions of Formation Oscillation Marks on the Surface of Continuous Casting Ingot.	3
BOGUSHEVSKY V. et. al. The Control of Lubricating Closed Molds Using Fuzzy Regulator	10
IVANOVA O. The Problems of the Control and Automation ESCP to Improve Quality of Metal and Reduce Power Inputs of Melting.	14

SOLIDIFICATION AND STRUCTURE FORMATION OF ALLOYS

DUBODELOV V. et. al. Structure Forming of the Aluminum Alloy with Hyperperitectic Content of Manganese and Titan by Constant Magnetic Field Action on Melt During its Solidification.	20
PRIGUNOVA A. et. al. The Thermal Analysis and Structure of Hypereutectic Silumins by Current Modifying of Melts	27
KOTLYARSKY F. Natural Motions of Centers Crystallization Forming	37

PROBLEMS OF MOULD TECHNOLOGY

SHALEVSKAYA I. et. al. Monitoring and Control Parameters in the Manufacture of Polystyrene Casting Models.	42
MAKSIUTA I. et. al. The Polystyrene Foam Models that Burned as a Promising Method to Improve Cast Parts GTE Quality.	47

NEW CASTING MATERIALS

ZATULOVSKIY A. et. al. The Reinforcement of Aluminomatrix Composite Materials with Tribotechnical Function by Nanoscaled Particles of Zirconium, Molybdenum, Tungsten.	57
PARENIOUK A. Perspective of Monotectic Copper Alloys Application as a Current Collector Material for Electric Transport.	62
KHRISTENKO V. et. al. Optimization of Conductive Monotectic Cu-(Fe-Cr-C) Alloys Composition.	67

AS A BASIS FOR DISCUSSION

ZAKHARCHENKO E. The Thermal Analysis: Deprecated Terms and their Substitutes	72
---	----

CHRONICLE. INFORMATION

BORISOV G. (to 85th birthday)	74
CHERNEGA D. (in memory).	77